JURY-RAPPORTEN DER WERELD-TENTOONSTELLING.

De commissie van de tentoonstelling, in 1851 te Londen gehouden, heeft thans aan allen die daartoe medewerkten, een blijvend aandenken van die gebeurtenis willen geven. — Met dat oogmerk heeft zij aan elk der inzenders toegezonden: 1°. een bronzen medaille; 2°. een diploma door prins ALBERT geteekend, en 3°. een boekdeel, bevattende de rapporten door de verschillende Jury's uitgebragt.

Deze voorwerpen worden thans door de verschillende departementen der Maatschappij van Nijverheid aan de inzenders ter hand gesteld; — wij vestigen op die toezending bijzonder de aandacht. — Het is niet alleen de keurig bewerkte medaille, en het schoon gegraveerd diploma, die hierbij het meest verdienen in aanmerking te komen: maar vooral het gemelde Jury-Rapport, hetwelk, als résumé van al de vorderingen der laatste jaren, ter raadpleging van elkeen allernuttigst kan wezen. — Het lijvige boekdeel van 987 pagina's 4°., beknopt gedrukt, bevat de rapporten der onderscheidene vereenigingen van deskundigen, die voor de beoordeeling en bekrooningen waren benoemd, en die tot waardige volbrenging van hunne taak alle hulpmiddelen aan de hand hadden.

Reeds daardoor vindt ieder industriëel hierin hoogst belangrijke informatiën, technische punten betreffende; terwijl de staatsman en de handelaar vele opgaven aantreft over handel, in- en uitvoer der verschillende artikelen, enz., die bij behandeling van staathuishoudkundige questiën veel licht kunnen verspreiden, en het onderzoek gemakkelijk maken.

Een enkel woord over de rapporten zelve.

De gezamenlijke voortbrengselen zijn naar hunnen aard, in 30 klassen verdeeld, die weder in 6 hoofdgroepen zijn zamengevat.

Groep A. *Grondstoffen.*

1. <i>Producten van mijnen, steengroeven, metaalbewerking.</i>	4. <i>Dierlijke en plantaardige bestanddeelen ten gebruike der fabrieknijverheid.</i>
2. <i>Chemische producten.</i>	
3. <i>Voedingsmiddelen.</i>	

Groep B. *Werktuigen.*

5. { <i>Werktuigen voor dadelijk gebruik</i>
<i>waaronder locomotieven en stoom-</i>
<i>boot-machines.</i>
<i>Rijtuigen in het algemeen.</i>
6. <i>Machines dienende in fabrieken,</i>
<i>etc.</i>
7. <i>Bouwkunde.</i> | 8. <i>Scheepsbouwkunde, wapens, mili-</i>
<i>taire uitrusting, enz.</i>
9. <i>Landbouw-werktuigen.</i>
10. { <i>Physische instrumenten.</i>
<i>Muziek-instrumenten.</i>
<i>Uurwerken.</i>
<i>Heelkundige instrumenten.</i> |
|---|--|

Groep C. *Manufacturen, voornamelijk weefgoederen.*

11. <i>Katoen.</i>
12. <i>Wol.</i>
13. <i>Zijde.</i>
14. <i>Vlas en hennep.</i>
15. <i>Gemengde stoffen.</i>
16. <i>Leder-bewerking.</i> | 17. <i>Papier, drukwerk, enz.</i>
18. <i>Geweeven of gesponnen goederen,</i>
<i>dienende als stalen van drukken of</i>
<i>verwen.</i>
19. <i>Tapijtwerken, enz.</i>
20. <i>Kleederen.</i> |
|---|--|

Groep D. *Metaal- en Glasbewerking enz.*

21. <i>Messen, enz.</i>
22. <i>IJzerwerk in het algemeen.</i>
23. <i>Goud- en zilverwerk.</i> | 24. <i>Glaswerk.</i>
25. <i>Verfwaren.</i> |
|---|---|

Groep E. *Voortbrengselen van verschillenden aard.*

26. <i>Behangselpapier en andere decora-</i>
<i>tie-goederen, lakwerk, enz.</i>
27. <i>Minerale producten, in dienste der</i>
<i>bouwkunde: marmer, cementen,</i>
<i>kunstmatische steen.</i> | 28. <i>Dierlijke en plantaardige voort-</i>
<i>brengselen in de vorige klassen</i>
<i>niet genoemd.</i>
29. <i>Allerlei.</i> |
|---|---|

Groep F. *Schoone kunsten.*

30. *Beeldhouwwerk, modellen, enz.*

Voor elk der 30 klassen was een afzonderlijke Jury, over het algemeen bestaande uit een gelijk getal Engelsche onderdanen en vreemdelingen. — De gezamenlijke Jury's stonden onder oppertoezicht van een raad van voorzitters, zamengesteld uit de voorzitters der afzonderlijke Jury's, ook zooveel mogelijk een gelijke verdeling van Engelschen en vreemden in acht nemende.

De eind-rapporten der Jury's vormen alzoo vrij naauwkeurige verhandelingen over dezen of genen bepaalden tak van nijverheid, met een vergelijking van dien toestand bij de verschillende volken.

Een paar voorbeelden kunnen de wijze van behandeling aantonen.

Papier (onderdeel van klasse XVII). Korte geschiedenis der geheele industrie, van de papyrus af tot op de laatste bewerkingen. — Beschrijvingen van de verbeteringen in de verschillende landen ingevoerd. — Het verglazen van het papier. — Het bleeken. — Statistiek

der papier-fabrieken, van de verschillende landen afzonderlijk. — Getal der fabrieken; getal arbeiders daarin gebezigd. — Voortgebragte hoeveelheid en waarde, invoer, uitvoer van lomp en van papier, terwijl dit alles in meer of minder bijzonderheden wordt medegedeeld van Engeland, Frankrijk, België, Oostenrijk, het Tolverbond, Spanje, Nederland, Vereenigde Staten, Denemarken, enz.

Zeep (onderdeel van klasse XXIX). Belang van deze industrie. — Geschiedenis der zeepfabrikatie — Theoriën over de zeep-formatie. — Verschillende bewerkingen. — Eigenschappen der zeep. — Parfumeriën. — Proefnemingen om het reinigings-vermogen der verschillende zeep-soorten te onderzoeken, enz. — Vervolgens het rapport over elk der landen afzonderlijk met statistieken enz.

Zoo vinden wij de *Landbouw-werktuigen* (klasse IX) in de navolgende rubrieken verdeeld:

I. TOT BEREIDING VAN DEN GROND.

a. Ploegen. b. Eggen. c. Rollen. d. Khuitenbrekers. e. Cultivators, scariërs, enz.

II. BIJ DE BEBOUWING.

a. Drills (Zaaiwerktuigen.) b. Mestverspreiders. c. Rollen. d. Paardenschoffels.

III. BIJ DE INOOGSTING.

a. Korensnijders. b. Paardenharken. c. Hoc^hharken. d. Karren.

IV. BEREIDING NA DEN OOGST.

a. Vervoerbare stoommachines. b. Dorsch-machines. c. Wan-machines.

V. WERKTUIGEN VOOR VOEDSELBEREIDING VOOR HET VEE.

a. Knollensnijders. b. Stroosnijders. c. Lijnzaadkneuzers. d. Koeken-snijders. e. Graan-molens. f. Graan-kneuzers. g. Voedselbereiding met stoom.

VI. KARN-TOESTELLEN.

VII. DRAINERING.

a. Machines tot het maken van droogpijpen. b. Draineerploeg.

Van elk dezer werktuigen vindt men eene beschrijving met eene mededeeling der proefnemingen daarmede gedaan; de namen der uitvinders, makers, en de prijzen; benevens teregtwijzingen en andere beschouwingen omtrent het gebruik, en vergelijkingen der resultaten met de verschillende voorwerpen verkregen.

Dit weinige moge eenig denkbeeld geven van de aangenomen wijze der behandeling.

Wanneer men nu nagaat, welke de personen waren aan wie die beoordeelingen waren opgedragen over de voortbrengselen van nage-

noeg alle takken van menschelijke nijverheid, dan gevoelt men reeds dadelijk, hoe belangrijk het kan zijn om de resultaten van dat onderzoek in de bijzonderheden te leeren kennen. — Het geheel vormt alzoo een Encyclopedie zoo als er welligt nog nimmer een was, en zoo als er ook nimmer een konde wezen, zoolang deze eenige gelegenheid tot doelmatige vergelijking ontbrak.

Het was daarom een gelukkige gedachte om ook dit aandenken der Londensche tentoonstelling bij de medailles en diploma's te voegen, en om alzoo deze nuttige leggers (*) door alle oorden te verspreiden. — Dit is het ware en blijvende nut dat er voor de wereld uit de wereld-tentoonstelling kan voortvloeijen. — En nu moge het al waar zijn, dat velen in deze handelwijze van Engeland niet veel anders zullen zien dan een zucht om eigen grootheid toch overal te vertoonen: — een wijze van kennisgeving, dat het eerste industrie-land van Europa geen mededingers vreest: — een ontzaggelijk trotsch visitekaartje, dat Albion aan zijne bezoekers terugbrengt, — zeker is het niettemin, dat dit werk, hoezeer het op elke bladzijde sporen van Englands vorderingen draagt, tevens vele lessen bevat, die de grootheid van anderen kunnen bevorderen, indien zij zich slechts willen toeleggen op het eenige middel tot ware volksgrootheid, den arbeid.

Het is eenigzins alsof de eigenaar van een schoone fabriek deze voor alle bezoekers openzet, en daarbij aan zijn concurrent in hetzelfde vak, welwillend alle informatiën geeft, die hij verlangt of kan verlangen.

In zoodanig geval kan men, ja, die handelwijs verschillend beoordeelen. Men kan zeggen, of dat die persoon een dwaasheid doet door zijn concurrenten zoo wijs te maken: of wel dat het vrij trotsch is om op die manier te toonen, dat hij geen concurrenten vreest; maar in elk geval zal de bezoeker zijn profijt maken met de gegeven inlichtingen.

Zoo ook hier. Hoe meer Engeland de andere volken op deze wijze van zijn eigen grootheid wil overtuigen, hoe meer het aan diezelfde volken tevens de middelen tot eigen vordering toereikt. — En dit is de ware les der Free Trade, — het telkens miskende standpunt, waaruit vrijheid van handel (of liever »vrijheid van den arbeid» in den volsten zin), met alle ontwikkeling, met allen vooruitgang, ook in zedelijkheid en beschaving, één is.

(*) In het geheel zijn er 112 dier boekdeelen aan inzenders in Nederland toegezonden, waarvan 16 te Amsterdam, 16 te Rotterdam, 11 te 's Gravenhage, 5 te Leyden; te Utrecht en te Delft 4; te Haarlem, Deventer, Boxtel 3, enz.

»O! dat trouwelooze Albion,» roept men uit: »dat baatzuchtige Engeland, dat in de wereld niets anders ziet dan *consommateurs* voor zijn manufakturen! Maar dan vergeet men dat Engeland in den loop dezer eeuw een nieuwe les heeft geleerd, en zij is deze: dat veroverde en onderdrukte verbruikers geen blijvend voordeel kunen opleveren — en dat men slechts daar blijvend *débouché* heeft, waar productie is; met andere woorden, »Om de wereld tot zijne *Consommateurs* te maken, moet Engeland eerst de wereld tot *Producteurs* maken. »Ziedaar de practische formule der nieuwere wetenschap, en van daar geheel andere grondslagen van buitenlandsche politiek, van inlandsche politiek, van koloniën, van scheepvaart, van belastingen — nu wordt telkens dat zelfde beginsel toegepast, en een reeks van voorzigtig ingevoerde maatregelen vestigen gaandeweg het schoone gebouw, dat ieder volk evenzeer bij zich kan oprigten.

»Men heeft slechts *débouché* *daar*, waar productie is,» Schoone en eenvoudige waarheid! welk een zegen voor alle volken voert zij met zich.

En dat alles, door dat ADAM SMITH en JEAN BAPTISTE SAY na jaren van waarneming den regel vonden: »bij al wat handel is, inlandschen of buitenlandschen, ruilt men slechts producten tegen producten.» Die regel wordt opgevangen door oplettende hoorders, en.... een nieuw zuurdeesem heeft de wereld doortrokken, waarvan men een der schoone vruchten in de wereld-tentoonstelling aanschouwde.

RED.